

APLICATIU
GUIA DOCENT
PROVISIONAL

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent
Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Dret Penal I. Part General
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2010-2011. Curs: Primer. Període: Primer Quadrimestre.
Horari	www.uab.cat/dret
Lloc on s'imparteix	Facultat de Dret. www.uab.cat/dret
Llengües	Català/Castellà

Responsable de l'assignatura

Nom professor/a	
Departament	Ciència Política i Dret Públic
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	Ciència Política i Dret Públic
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura Dret Penal I pretén que l'alumne adquireixi els coneixements de les especificitats del Dret Penal com a instrument de resolució de conflictes. Principalment es vol potenciar l'adquisició dels conceptes relatius a la norma penal, als principis constitucionals del Dret penal, així com les conseqüències que comporta la comissió d'un delictes o falta penal (penes i mesures de seguretat).

Des de la perspectiva formativa, Dret Penal I pretén que l'alumne adquireixi els conceptes i la terminologia pròpia a l'àmbit del Dret Penal i, amb aquest objectiu, es potenciarà la lectura de textos jurídics així com la resolució d'alguns casos pràctics.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE2. Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

. Localitzar en un text jurídic els principis constitucionals fonamentals del Dret penal i saber la transcendència dels mateixos.

Competència

CE5. Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests extrems.

Resultats d'aprenentatge

. Localitzar les normes jurídiques.
. Saber subsumir un fet en una norma jurídica.
. Fonamentar el raonament jurídic.
. Distingir entre els diferents instruments legals de resolució de conflictes.

Competència

CE8. Adquirir els coneixements bàsics de les diferents dogmàtiques jurídiques i exposar-los en públic.

Resultats d'aprenentatge

. Dominar correctament les distintes opcions dogmàtiques jurídiques.
. Expressar-se oralment amb ordre i claredat davant del companys de classe.

Competència

CE9. Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.

Resultats d'aprenentatge

. Utilitzar correctament el llenguatge jurídic penal.
. Motivar l'aplicació de les normes jurídiques.

Competència CE11. Presentar en públic la problemàtica que té un determinat litigi, les normes jurídiques aplicables i les solucions més coherents

Resultats d'aprenentatge

. Exposar en públic la complexitat que suscita un supòsit de fet, la subsumció del mateix als tipus penals i la resposta més idònia.

Competència CE17. Utilitzar els principis i valors constitucionals com instrument de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

. Correlacionar els principis i valors constitucionals en la interpretació de les normes penals.

Competència CE18. Dominar les tècniques informàtiques en l'obtenció de la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia ...) i en la comunicació de dades.

Resultats d'aprenentatge

. Saber buscar i seleccionar fonts d'informació especialitzada en dret penal i constitucional.
. Saber cercar en la base de dades de jurisprudència.

Competència CT2. Presentar informació de manera apropiada en funció del tipus d'audiència.

Resultats d'aprenentatge

. Expressar-se oralment amb ordre i claredat davant dels diferents tipus d'audiències.

Competència CT3. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.

Resultats d'aprenentatge

. Saber citar correctament la bibliografia especialitzada utilitzada.
. Saber citar correctament la jurisprudència utilitzada.
. Saber gestionar correctament els instruments tecnològics.

Competència CT5. Tindre habilitat per prendre decisions.

Resultats d'aprenentatge

. Saber escollir una determinada opció i fonamentar-la jurídicament.

Competència	CT6. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesis, conclusions.
Resultats d'aprenentatge	. Saber abstraure les principals idees d'una lectura jurídica, analitzant els seus extrems i traient conclusions.
Competència	CT7. Reconèixer i solucionar problemes.
Resultats d'aprenentatge	. Ser capaç de criticar i debatre els problemes penals.
Competència	CT8. Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
Resultats d'aprenentatge	. Saber organitzar-se el temps i planificar la preparació de l'assignatura.

6.- Continguts de la assignatura.

Penal I

(primera proposta Bolonya)

- 1.- **El Dret penal: Dret penal com a instrument de control social. La norma penal; estructura, elements i funcions**
- 2.- **Ciències penals i altres disciplines afins: Criminologia, Política criminal, Dogmàtica penal i d'altres. Relacions entre el Dret penal material i el Dret processal penal. Relacions entre el Dret penal i el Dret administratiu sancionador.**
- 3.- **La llei penal com font del Dret penal i la seva interpretació: fonts directes i indirectes. Interpretació i subsunció. Mètodes d'interpretació, especial referència a l'analogia.**
- 4.- **El problema de la legitimació del Dret penal. Teories de la pena: Teories absolutes. Teories relatives. Models eclèctics o integradors. Estat de la qüestió en l'ordenament juridico-penal espanyol**
- 5.- **Principis limitadors del poder punitiu de l'Estat: P. d'intervenció mínima. P. d'exclusiva protecció de béns jurídics P. d'igualtat. P. de culpabilitat. P. d'humanitat. P. de legalitat**
- 6.- **Principi de legalitat introducció: Garanties constitucionals derivades del principi de legalitat. Reserva de llei orgànica. P. de taxativitat i seguretat jurídica. "Non bis in idem" Tècniques legislatives: lleis penals incompletes i lleis penals en blanc.**

- 7.- Àmbit temporal de la llei penal: **El principi d'irretroactivitat de la llei penal. Les reformes penals i els règims transitoris**
- 8.- Àmbit espacial de la llei penal: **El principi de territorialitat de la llei penal. Excepcions: casos d'extraterritorialitat. La persecució penal en l'àmbit europeu. Dret penal internacional i Dret internacional penal. Extradició.**
- 9.- Àmbit personal de la llei penal: **El principi d'igualtat penal. Immunitat i inviolabilitat penal.**
- 10.- Sistema de penes en l'ordenament jurídic-penal espanyol: **Principis i classificació. Excurs: la pena de mort i la cadena perpètua**
- 11.- Execució de la pena: règim penitenciari espanyol. **Tractament penitenciari. Control judicial de l'execució penal.**
- 12.- Alternatives a la pena privativa de llibertat: **Condemna condicional suspensió de la pena, substitució de la pena i llibertat condicional.**
- 13.- Sistema de mesures de seguretat en l'ordenament jurídic-penal espanyol: **El sistema de doble via a Espanya i el sistema vicarial. Tipus de mesures. Execució de les mesures (cessament, substitució i suspensió). La L.O. 5/2000 de Responsabilitat penal dels menors i les seves mesures.**
- 14.- Concepte de delictes: **Concepte de delictes. Classificació bàsica de delictes. Elements i estructura del concepte de delictes.**

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

. Classes teòriques: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

. Les classes magistrals, si es necessari, es podran fer amb suports de TIC i, debat en gran grup.

. Classes pràctiques/Resolució de problemes/Exercicis a l'aula: on els estudiants, en grups reduïts, analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i la aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

. Es pot partir del plantejament d'un problema. Treball en grup per a la identificació dels aspectes a resoldre i l'estratègia de resolució. Exposició individual i discussió oral a classe.

2. Activitats supervisades/Tutories: es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan amb la supervisió i suport del professor. Contacte individualitzat o grupal.

3. Activitats autònomes:

- Lectura comprensiva de textos.
- Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.
- Recensions, assajos bibliogràfics (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.
- Recerca de bibliografia, bases de dades, sentències per a les lectures.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques	39	CE2, CE8, CE17.
Classes pràctiques	6	CE2, CE5, CE9, CE11, CE17, CT2, CT6.

Supervisades

Tutories	1,5	CT5, CT7,CT8.

Autònomes

Lectura de textos	12	CE8, CT3.
Lectura de Manuals	32	
Estudi	15	CE8, CT8.
Preparació i redacció de treballs	30	CE2, CE5, CE8, CE9, CE17, CT6, CT8.
Recerca de documentació	11,5	CE18, CT3, CT8.

8.- Avaluació

- . **Model d'avaluació:** el model d'avaluació és continuada i té l'objectiu formatiu que l'alumnat i el professorat puguin conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el procés formatiu
- . **Les activitats realitzades al llarg del curs** suposaran el 20% de l'avaluació final i, **l'examen final de contingut** suposarà el 80% de l'avaluació final.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
------------------------	-------	------------------------

Exàmens i proves escrites o orals a classe

3

CE2, CE8, CE9, CE17, CT2, CT6.

9- Bibliografia i enllaços web

- **Mir Puig**, *Derecho penal. Parte general*, 2004.
- **Muñoz Conde/ García Arán**, *Derecho penal. Parte general*. Tirant Lo Blanch, Valencia 2007.
- **Quintero Olivares/ Morales Prats**, *Manual de Derecho penal. Parte general*, Aranzadi, Pamplona 2009.
- **Zugaldía Espinar y otros**, *Derecho penal, parte general*, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2004.
- **Quintero/Carbonell/Morales/García Rivas/Álvarez García**, *Esquemas de teoría jurídica del delito y de la pena*, Valencia, Tirant Lo Blanch, 2008.

. **Suay Hernández**, *Introducción al Derecho Penal sustantivo y procesal*, Barcelona, Ed. Instituto Europeo de Derecho, 2009.

www.cienciaspenales.net

www.laley.es

www.aranzadi.es

www.westlaw.es Base de dades weslaw (aranzadi)

www.tirantonline.com Base de dades tirant

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE